

„დროების“ რედაქცია—სასანლოს ქუჩაზე, დ. სა-
ნაგვიის სახლში.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე;
ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე
მცხოვრებთათვის ადრესი: ВЪ ТИФЛИСѢ, ВЪ РЕДАК-
ЦІЮ „ДРОБНА“.

ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ., 50 კ.; 10 თვით—
8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—
6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4
მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

დროება

ბამონის ყოველ-დღე ორშაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა: სურვილზე რვა კაპი ცან-
ცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენუ-
ზედა.
თუ საჭიროება მოითხოვს რედაქცია განაწილებს
და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს
დაუბეჭდავად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს
ავტორს.
„Объявленія изъ Россіи, Царства Польскаго и за
границы принимаются только въ цент. конторѣ
объявл. Д. Метцль, Москва, Петрова, № 6.“

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს 5 კაპიკი.

მიიღება ხელის-მოწერა ვაჭეთს

„დროების“ რედაქციაში

1885 წლისათვის

თბილისში — „დროების“ რედაქციაში; ქუთაისში — მ. ჭილაძეების
წიგნის მაღაზიაში; ბათუმში — მოსე ნათაძესთან; თელავში — ვანო როს-
ტომაძეებთან; გორში — აბაღლო თუთაყვითანს.

დაწვრილებით პირადები გაზეთის სათაურშია.

მაკონობებთ ნათესავთა და მახლობელთა, რომ წლის წირვა და საფ-
ლაყის კურთხევა განსვენებულის კახიანა ნანა აფხაზისა დანიშნულია შა-
ბათს, დეკემბრის 15-ს, დილის ცხრა საათზე იოანე ლეთის-მეტყველის
ეკლესიაში, მგრაზედ.
(3—1)

უპუბლიკაციო უაღვათ

თბილისი, დეკემბრის 13-ს.

შეცრად მოვლინებული მტერი, რომელიც დიდ-ძალ ხალხსა ჰპოვებს სახლებსა და მიწორ-კანებს ანადგურებს ისეთი საშიში არ არის, როგორც მტერი უჩინარი, რომელიც ჩრჩილსავით ჩასვლამია რომელსავე ქვეყანას და შეუმჩნეველად ნელ-ნელა ზიანს აძლევს. ამ გვარადვე შეიძლება თანამადა ვსთქვათ, თუმცა იქნება ზოგთ ეს აზრი ახირებულიად ეჩვენოთ, რომ უეცრად მოვლინებული ხოლმე-რა, ჭირი და ჟამი იმდენს ზიანს არ აძლევს-ხალხს, როგორც სამუდამოდ ჩაბუღებული ქუთრუშა, ყივანა-ხვე-ლა, ყვავილი და სხვა ებიდემიურნი სენნი, რომელთაც ჩვენი ხალხი „ბატონებს“ ეძახის და რომელნიც მართლა რომ ბატონყმისებურს ხარკს ითხოვენ ხალხისაგან.

ბანსხევაება მხოლოდ ის არის რომ პირველ ჭირთა შესახებ მგრაზის სწავ-
ლულნი ჯერაც კიდევ სამეცნიერო ფარ-ხმალს ამტკიცებენ და დაბეჯითე-
ბით ვერ უცვნიან ბუნება ამ კაცო-
ბრიობის გამანადგურებელ მტერთა;
სამუდამოდ ჩაბუღებულ სენთა ბუნე-
ბა კი, ავიდ თუ კარვად, დიდნი ხანია
გაცნობილია და თითქმის შეიძლება
რომელიმე ხალხის კულტურის მანე-
ნებლად მივიდროთ ის გარემოება, თუ
როგორ აფხენობს ამ ხალხში ქუთ-
რუშა, წითელა, ყვავილი და სხვა ამ
გვარნი სენნი.

შუა საუკუნოებში, როდესაც ჯერ
აქრისა არაიან რა იცოდა, ეს სენნი
და მეტადრე ყვავილი მუსრს ავლებდა
ხალხს და ეისაც არა ჰყოფდა, სიკე-
დილამდე ისე ამანინ-ჯებდა, რომ ბევრ-
ნი უმადურს სიცოცხლეს—სიკვდილსა
ჩრჩობდნენ. მაგრამ, რაკი აცრა იცნეს

საუკეთესო საშუალებად ამ სენილამ
თავის დაფარვისათვის, ყველა ერთ,
რომელთაც კი განათლებამი ფეხი
უღვიათ, შემორღეს იგი და ეს ისე
აუცილებლად მიანიათ, როგორც
ახალდაბადებულის ბავშვისათვის ძუ-
ძუს-წოვება—ენისნობი იმდენად
სამწუხაროდ, ჩვენ ვერ დავიკვებებთ,
რომ ამ მხრივ ყოველისფერზედ გვე-
ზრუნოს და ჩვენი ხალხისათვის ჩავე-
გონებინოს ის ღონისძიებანი, რა ღო-
ნისძიებთაც შეიძლება თავის დაცვა
ამ საშიშელ მტერთაგან. მართალია,
ყოველ მაზრაში თითო ექიმია და
ზოგში ორიც; ზოგან ამ ექიმებს თა-
ვიანთი ფერზლები და ამტკიცებელი
ჰქავთ, მაგრამ ჭაქტი კი ჭაქტად რჩე-
ბა: ყვავილი მძინვარებს ჩვენი ქვე-
ნის თითქმის ყოველ კუნჭულში და
რიგინი საშუალებაც კი არაა არ არის
მიღებული.

მართალია ჰიგიენის მხრივ ჩვენი
გლენ-კაცობის ცხოვრება ისეთია, რომ
ამ პირობებში ძნელია ბრძოლა რომ-
მელ სენთანაც უნდა იყოს, მაგრამ
რომ შემცირება მაინც შეიძლება, ამის
ეჭვი არა გვაქვს.

მართლაც, ყოველს მაზრაში რომ
რიგინი ამტკიცელი იყოს, რომელიც
მუდამ უსწრიდეს ხალხს აქრის საქი-
როებას და თან მუდამ რიგინი სა-
ცრელი ჩირქი იქანოს; საექიმო სა-
შოგადობებამ რომ იზრუნოს და გა-
მოსცეს ჩვენსავე ენაზედ ხალხისათვის
ადვილად გასაგები ბროშიურა და ამ
ბროშიურაში აუხსნას მას, როგორც
აქრის საჭიროება ისე მაწებლობა
ხალხისაგან ხმარებულ ზოგიერთ ღო-
ნისძიებათა, როგორც არის, მაგალი-
თად, ჰაერის ამალჩოვლებელი ბაზ-
მა; რომ მაჯვედ მოექცენ იმ
კუთხეს, სადაც პირველად ჩნდ-
ბა ეს სენი და არავითარი საშუა-

ლებდა არ დაზოგონ მის ერთ ალაგას
შესაჩერებლად და ჰიგიენურ პირობე-
ბის გასაუმჯობესებლად.

თორემ ენლა, თუ ამტკიცელი სად-
მე, ხშირად იმისთანა, რომელსაც თა-
ვის ხელობისა არა ვაფეგებ-რა, და თუ
ვაფეგებ, ან ჩირქი უნდა შემოაკლ-
დეს გაჭირვების დროს, ან უვარგისი
გამოადგეს. ხალხს საუკეთესო საშუა-
ლებად ბაზმები და ივენები ჰგონია
და იმის მიმხედვრებელი არაინა ჰყავს
არც სიტყვითა და არც წერით, რომ
ივენანთი „ბატონების“ დამწყოლობე-
ბა ძნელია და ეს ბატონებთა ისე
ადვილი მოსატყუებელი არ არიან,
რომ ორ-გოროზიან კაკლის ბაზმას
დასჯერდნენ და თავიანთ ნებით მოი-
წადინონ ამ ბატონ-ყმურის კავში-
რის მოსპობა, თუ აცრით, სუფთაო-
ბითა და წინ-დახედული ქცევით, და-
ლათი არ მოასპობინებინეს.

შინაური მართობა

ჩვენს გაზეთში რამდენჯერმე იყო
ლაპარაკი სამთავისის მშენებელ სო-
ბაროს უბედურ მდგომარეობაზე.
ამის გამო დაბარებულ სობაროს
მღვდელს მ. ც—ძეს მიეცა ეგზარ-
ხოსისგან წიგნი ფულების მოსაგრო-
ვებლად. მღვდელს ამ რვა თვის გან-
მავლობაში ოც-და-ხუთი თუმნის მე-
ტი ვერ მოუგროვებია; ენლა ეს მღვდ-
ლი ჩამოსულა თბილისში და ხელო-
ნების ამტკიცების თავს სთხოვეს შემწეო-
ბას. ჩვენ გვეხმის, რომ თ. შმილახე-
რები იყვედრებინან—ჩვენს საგვარეულო
სასაფლაო ეკლესიას, ჩვენ მიერ აღ-
შენებულს, ამისთანა დღე რად დაა-
გაო? ჩვენ მთა-ბარი, სახან-სათესი,
ვენახები, ყმები შევსწირეთ ეკლესიას,
1816 წლამდე. შკანასკნელი სამთა-
ნელი ბერვასი მიტროპოლიტის გარ-
დაცვალებამდე ეკლესია სადგენიყო
ვერცხლეულით, თვალ-მარგალიტით,
შესამოსელით და დღეს კი ეკლესია
დაცლილია, შიგ ალარაჟურიანო;
მარტო სამთავენელის ბისონი, შაჰნაოზ
მეფის ასულის თამარისაგან შეწირუ-
ლი, შეინახავდა სობაროს დიდ-ხან-
საო; ეს ბისონი წაიღეს და ხუთ გირ-
ვანქამდე მარგალიტი აჰყარა დეკანო-
ზა ბ—ვმა და გაცარცული ბისონი
მაინც კიდევ თითოთ საჩვენებელ სამ-
კაულს შეადგენს სიონის სალარო-
შიო. შაფუძელო არ არის ეს ყვე-
ლება: საგვარეულო სასაფლაო ეკლეს-
ია თავის ავლა-დიდებით საგვარეუ-
ლოს საკუთრებას შეადგენს ყვე-
გან.

მთავარ-მმართველის თ-დ ღონ-
დუკოვ-პარსაკოვის თანხმობით, სა-

ხელმწიფო ქონებათა სამინისტროსა-
გან შესდგა ცალკე კომისია, რომე-
ლიც შეუდგა ამიერ-კავკასიაში იმ
ადგილების გამოკვლევას, რომელთაც
წყალი და რწყვა ეჭირებებთ და აგრე-
თვე ადგილებისასაც, სადა ჰავა მეტად
ნოტიოა და წყალი უფრო ზარალს
აძლევს მეურნობას. კომისიამ ამ მუ-
შაობის შემდეგ დაასკვნა, რომ ამიერ-
კავკასიის აღმოსავლეთისკენ წესიერის
ირიგაციის დაწესებისათვის საჭიროა
4500 ვერსის სიგდის არხები იქნას
გაჭრილიო. ამ დასკვნათა გამო სა-
ხელმწიფო ქონებათა სამინისტროში
ამ ჟამად განიხილება პროექტი წესდე-
ბულებათა ხალხის მიერ წყლის მოხმა-
რების უფლების შესახებ და აგრეთვე
დაწერილებით შემდგარი პლანი ამიერ-
კავკასიის აღმოსავლეთ ნაწილის ირი-
გაციისა.

ზორის მაზრის ოსეთილამ გვა-
ტობინებენ, რომ ზერის ხეობაში მა-
ლიან გავრცელებულა საქონლის ჭი-
რი-მართს სოფ. მიფარეთში ისე ამო-
იწყვიტა თურმე საქონელი, რომ სახ-
ლის პატრონებს, რომელთაც წინდ-
ოცი, ოც-და-ხუთი სული ძროხა და
ხარი ჰყოლიათ, ენლა ხუთიოდე-ღა-
დარჩენილათ სენი უფრო თან-და-თან
ეცვლდება და ვადადის სხვა-და-სხვა
სოფლებშია ცოცხალი.

იქილამე გვეჩვენებ, რომ ზო-
გიერთს სოფლებში (მაგ. სათიხარში, ე-
ტხანთ-კარში და სხვ.) მძინვარებს
ყვავილი და რიგინი ამტკიცელი კი არა-
ვინ ყოფილა. მართი ვიდაც ოსი ბ. ჩი-
უტრის თურმე და მისგან იცროლინი
მორჩენის მაგივრად იხტაცებინან.

ღაბუ ხონში გასულის ნოემბრის
9-ს უყურებებით პირველ-დაწყებითი
კერძო სასწავლებელი. სასწავლებლის
საქმე ჯერ-ჯერობით კარვად მიჰყავს
მასწავლებელ ქალს მ. დ—ას. ღაბის
მცხოვრებნი დიდის სიხარულით მი-
გებენ ამ სასწავლებელს, და მადლო-
ბას უძღვნიან იმ პირთა, რომელთაც
მის გახსნას ხელი შეუწყვესო.

ქალაქის დებუტატებს, როცა ფარნების გაკეთება დადგინდა, მაშინვე დაუნიშნათ ქალაქის შემოსავლიდან თხუთმეტი მანათი თვეში ქუჩების გასანათებლად. მაგრამ აგერ, წელიწადი გადის, რაც ეს გარდაწყვეტილება დაადგინეს, ფარნები კიდევ დამართეს ქუჩებში, და ანთება კი არ ეღირსათ.

მაშ სად მიდის თვეში თხუთმეტი მანათი? მსთქვით, ეს ფული არ არის, გადადებული, მაშინ „პაველიონის“ ქირა მინც რა საქმეზე იხარჯება? შრიგო არ იქნებოდა, რომ ამ კითხვის პასუხი შეგვეტყოს ვისგანაც ვერ არს.

== წარსულს ზამთარში, გვეწერენ იქილამვე, ერთი ვაი-ვაგლახი ააყენეს „დებოს“ დაარსებაზე ქ. სიღნაღში; წესდება შეადგინეს, დასამტკიცებლად ვაგზანდესო, მაგრამ არ გამოდგა, შესწორებული, უკანვე მოუვიდათ. ეს წესდება გადასწორეს და ხელ-მეორედ დასამტკიცებლად ვაგზანდესო, მაგრამ აგერ მეორე ზამთარი მოვიდა და სიღნაღში „დებოს“ ჩამი-ჩუმიც არსად არის. აღონებულმა სიღნაღელებმა გასამხიარულებლად ახლა სხვა საქმე მოიგონეს; გამართეს ხელის-მოწერა და საკუთარი მუსიკის დაბარება უნდათ დაღვრემილის ქალაქისა და მოწყენილის კლუბის გასართობლად.

შნდა ესთქვით, რომ თუ სიღნაღელებმა ისეთი საქმე ვერ მოაგვარეს, როგორც არის დებო, სამაგიეროდ ამ ზამთარს მათ სხვა გვარი სავაჭრო დაწესებულება შეემატა, ეს დაწესებულება გახლავთ: „Товарищество Алеко и Ко“. მიგვილოცნია სიღნაღელებისათვის ეს ბედნიერება!

== ლაუჯერებელი ცნობანი მოგედის რედაქციაში ყვავილის შესახებ: „როგორც ვაგივეთ, გვეწერს ერთი ჩვენი კორესპონდენტი თათვანი ამ ორს თვეში წინა-მხარში ყვავილისაგან 3000 სული ყოფილა ავად; ამათგან ათასზედ მეტი გარდაცვლილა, დანარჩენთაგანი, ზოგი კიდევ ავად არის. მორჩენილების რიცხვი მცირე ნაწილს შეადგენს; ყვავილი ვერ-ვგრობით კიდევ ვრცელდება და მისუსტების ნიშანს არ იჩენს. ამტკრელები ერთგულად მოქმედობენ და არ ვიცით, ღმერთი რას ინებებს.

== იქილამვე გვეწერენ: წმინდანის ტაძარი სიღნაღს მშენებელი გზატყვევით შეუერთეს. მლოცავთ აქამდე არ შეეძლოთ ურმით მისულიყვნენ ცკლესიაში. ბზას ქვიშის დაყრა აკლია და საჭიროა, მინამ ავდარს დაიწყებდეს, ქვიშა დაეყაროს, რომ დღეობაში მიმავალს, იანვრის 14-ს, ხალხს ასცილდეს ისევ ბილიკით სიარული.

== გაზ. „კაკას“ შეუტყვია, რომ ამიერ-კავკასიის რეინის გზის ზოგადი მოსამსახურეთ კადეტ მიუღიათ ქალაქი იმის შესახებ, რომ ისინი მომავალ 1885 წლიდან შტატს გაქვებენ. ამ

ცნობას გასეთი უმატებს, რომ საჩუქრად ღირსება მომავლის წლისათვის ვერ არ დაუმტკიცებია აქციონერთა კრებას, რომელიც იმ თვის 15 უნდა მოხდეს.

== ლეკების 10 დანიშნული იყო ამორჩევა საქალაქო გამგეობის წევრისა, ბ. იშმაილოვის სამაგიეროდ, რომელიც რეისამებრ უნდა დახუბოს თავი თავის ადგილს. ეს ამორჩევა გადაუდგია საბჭოს შემდეგის სხდომებისათვის, რადგან ამ დღეს არ შეკრებილა საქალაქო რეისკვი სმოსანთა.

== გაზ. „ნაზ. დასის“ სიტყვით სოფ. გიულანქაქში მომხდარა შუამდრწუნებელი მკვლელობა. დეიდ-შამან და დეიდ-ნაცვალს დაუსრჩავათ თავიანთი ყმაწვილი ერთადერთი ქალი და გვამი გალოზე გადაუდგიათ. ოთხი დღის უკან ძაღვებს გამოუთრევეათ ეს გვამი, საზარდად დაგლეკილი და დამანჩეკებული. ბორც-მომქმენი, მკვლელები შეიქცნენ, დატუსაღებულნი აჩანნა.

== დუშეთის მარხიდან საჩივარს სწერენ გაზ. „ნაზ.“ ობოზრენიკს: იქაურ მტრეკურებს. ეს მტრეკურები სწორედ უხადები თუქმე აჩანს; ისე საშინლად და უღმერთოდ სტრატეგებენ ხალხს, ახდეიბებენ ჭარბის და სხვ., რომ სულის დგმა აღარ აჩის იმათგანა.

== ამას წინადა ჩვენს გასეთში იყო გადმოხუჭილი „ბაქას უწყებებიდან“ ცნობა ნათლის მისების შესახებ, რომელიც უძალესად ებძათ სხვადასხვა პირთა და რომელიც ამ უხანასკელს დრას სშირად იყადებან, ახიჯაბით აჩან მიტეპუნია. გასეთი ამბობდა, რომ სხვათა შორის გენ. ამილახვარმა გაჭვიდა წინედ 2 დესეტინა და ესლა ვადეკ 3 დესეტინა. ესლა ჩვენ გეთხრენ გამოკაცხადით, რომ ეს ცნობა გასეთისა შეცდომა აჩის და რომ გენ. ამილახვარს კი არ გაუყადნია თავისი ნათლის მისება, აჩამედ იჯარეი გაუცია რამდენიმე წელით.

„დ. რ. ე. ბ. ა.“

„დ. რ. ე. ბ. ა.“

ართვინი, გორგობისთვის 20-ს. წარსულისთვის 30-ს ართვინის მარხში სოფ. სევტის ახლო გზაზე იბოვეს გვამი იმავე სოფლის მცხოვრების 27 წლის ქალისა სევრა ბულანხმედ-კიზისა, რომლის მკვლელობაც ჰბრალდება ამავე ქალის ძმას ძიამილ-ბულ-ახმედ-ოლოის. ძიამილ-ბულ-ახმედ-ოლოი ამ საოცარის შემთხვევის შემდეგ გაქცეული არის.

პოლიციის გამოძიებით აღმოჩნდა, რომ მოხსენებული სევრა სტუმრად ყოფილა თავის ნათესავთან მოლლა მამედასთან, რომელიც სცხოვრებს სოფ. ლამამენ მი. იმავე თვის 29-ს ზემოხსენებული ძიამილა თავის ამხანაგით სულა-მამედ-ოლოით მისულიყო მოლლა მამედასთან თავის დის სევრას წამოსაყვანად; იმ დღეს მოკ-

ლულის ძმა და ამ უკანასკნელის მეგობარი დარჩენილან მოლლის სახლში და მეორე დღეს დილით გამგზავრებულიან სახლისაკენ ე. ი. სოფ. სევტს; სევრაც ამათ ვაჟყოლია. იმავე დღეს დილით საათის 11-ზე სევრა მკვლარი იბოენეს-სოფ. სევტის ახლო. გამოძიებით ვერ არ აღმოჩენილა, რა მიზეზით მოჰკლეს სევრა, და ან რომელმა მოჰკლა იგი; თავისმადეძმამ ძიამილამ, თუ ამ უკანასკნელის ამხანაგმა სულა-მამედ-ოლოიმ, რომელიც ამ ქამად დაქვრილია და დატუსაღებული და რომელიც თავის თავს მკვლელობაში დანაშაუდვად არ აღიარებს.

აქ, ამ გვარი შემთხვევის დროს საზოგადოდ, რადგანაც ართვინის მარხში გამოძიებელი არ არის, ადგილობრივი ადმინისტრაცია აგროვეს ცნობებს და ადგენს პროტოკოლს, რომელსაც უგზავნის ბათუმის გამოძიებელს და ეს უკანასკნელი იბარებს მოწმებს, თუ სხვა პირთ, რომელთაც შეეცებათ საქმე და ბათუმში აწარმოვეს გამოძიებას; ამის გამო ართვინის მარხის მცხოვრებნი დიდ შეწუხებაში არიან, მომეტებულად ზამთრის განმელობაში, რადგანაც ართვინი საკმაოდ შორს არის ბათუმზე. წარმოიდგინეთ, რომ ამ საწყალ ხალხს ცალკე რამდენჯერმე იბარებს გამოძიებელი ბათუმში და შემდეგ, საქმის გარჩევის დროს, მუთათის ოლქის სასამართლო მუთათისში. ბევრნი მოწამეთაგანი გამოძიებელთან თავის ჩვენებას ან ამრუდებენ და ან სრულებით არას ამბობენ, იმ იმედით, რომ უკეთეს გამოძიებელთან ნამდვილი ჩვენება არ მივეცი, ოლქის სასამართლო საჭიროდ აღარ დანიხავს მეორედ ჩვენების ჩამორთმევასა და ამით განეთავისუფლდები მუთათისში წასვლისაგანა. მაგრამ მათი აზრი და მათი იმედი, რასაკვირველია, არ გამართლდება ხოლმე.

მხოლოდ ზემოდ მოხსენებულის სევრას საქმის გამო, მოწამეთა სასიხარულოდ, ეს წესი შეიცვალა. ბათუმის გამოძიებელი თ. მ—ძე ძველი თუ ახალი საქმეების გამოსაძიებლად თავადვე მოვიდა და პირველადვე შეუდგა სევრას საქმის გამოძიებას. მოწმად სხვათა შორის დაბარებული იყო სევრას დედაც ბულიშანა, რომელიც საკმაოდ მოხუცებული არის; ამას, ჩვენების დროს, გამოძიებელისათვის გამოუტყვადებია, რომ, უკეთეს პირობას მომცემთ და ამ საქმის გამო ბათუმში და ან მუთათისში აღარ დანიბარებთ, ყველასფერს ნამდვილს ვილაპარაკებ და თუ არა,—მე ამ საქმისას არასფერს ვიტყვი.

შფრო მომეტებულ შეწუხებაში არის, ამ გვარ შემთხვევებში არღანუჯის მარხის ხალხი და შავშეთ—იმერხეის მცხოვრებნი, რადგანაც ეს მარხები უფრო დაშორებული არიან ბათუმზე, ვიდრე ართვინის მარხა.

მე ვგონებ, ურიგო არ იქმნება, ვისიც ვერ არს, ყურადღება მიქცეთ ამ ხალხის შეწუხებას და ერთი

გამომძიებელი ცალკე დაუნიშნოს ართვინის მარხას, მაგრამ კიდევ უმჯობესო იქმნება, რომ მუთათისის ოლქის სასამართლოს დროებითი განყოფილებაც წელიწადში ერთხელ მაინც ეწვიოს ხოლმე ამ მარხას და ადგილობრივ გაარჩიოს ყოველი საქმეები.

აწთვინკული.

მუთათისი, დეკემბრის 8-ს. მუთათურები წლევედელ შემოდგომას ვერ დავემდურებით. ზაფხულმა თუ ხშირი წვიმებით შეგვაწუნა, მაგიერად შემოდგომამ გვასიამოვნა კარგი ტაროსებით. ხალხის სისალის შესახებაც საყვედური არ გვეთქმის: არ გავიგონია ჩივილი არაერთი ავადმყოფობაზე. მოწმენდილი ცა, თბილი ჰავა და ხმელი ჰაერი სასარგებლოდ მოქმედობდენ კაცის ჯან-მრთელობაზე. ზამთარიც კარგი ამინდით დაიწყო.

ამ თვის სამს პრინც ოლდენბურგის თათნობით ვაიმართა მარულა. ხალხი ბლომად დაეწრო; კიდევ უფრო მეტი იქმნებოდა, რომ უქმე დღე ყოფილიყო. მგონებთ, შეძინავალი ვერ დაფარვიდა გასავალსა. ამ დღეში ჩვენ გაგვაკვირვა ერთმა ცხენოსანმა, თორმეტი წლის აფხაზმა. მარღად იჯდა ბავშვი — აფხაზი ცხენზე, მარღად აჭენებდა და თან მარღად დაჰკვირებდა მას. პრინცი არ აუღია პატარა ცხენოსანს, მაგრამ ვაჟაკობის სახელი-კი დაიმსახურა. ამბობენ — პრინც ოლდენბურგისას აქესა განზრახვა ყოველ წლობით. ბაიმართოსო მუთათისში დოლი. დოლი სასარგებლო რამეა და ამისათვის სრულის მადლობის ღირსია მათი შმაოლესობა.

ზოდანელის კილაობამ ააღაპარაკა მთელი მუთათისი. ზიდაობა მოსაწონია; ხალხს ავარჯიშებს ჭიზიკურად, მაგრამ ამ სახალხო გართობას უნდა ჰქონდეს; ხალხურივე ხასიათი, ჰიდაობა, ბურთაობა და სხვ. სახალხო გართობანი ჩვენში უსასყიდლო იყო და დღესაც ასე უნდა იყოს, რომ რამე სარგებლობა მოუტანოს ხალხს.

რამდენჯერმე ცეცხლი გაჩნდა აქ. ღროთი მიეწველენ და ზარალი დიდი არ უნდა ყოფილიყო არსად.

თავდება წელიწადი. ღმერთმა მშვიდობის გზა მისცეს—ვერაფერ ხეირს შეგვყარა. რა ენახეთ? ძოტრობა, უთანხმოება, შური, სასწავლებლებში უუკანსიობა, ბანკის მოვალეთა საქმის აწეწ-დაწეწა, სიღარიბე, ხმოსანთა განსვენება, ქუჩების და ბაზრების უსუფთაობა, და სხვა-და სხვა... ბავიგორებ — ღმერთმა მშვიდობა მიანიჭოს ამ წელიწადს.

აღ. აბ.

უცხოეთი.

საზრანგეთი. ლონდონში თითქმის არა სჯერათ, რომ საფრანგეთმა გაბედოს ჩინეთთან ომის გამოცხადება. ასტყდება, თუ არა ეს ომი, და ნაჩვენებია სახეწიფონი უეჭველად ნეიტრალიტეტს გამოაცხადებენ და საფრანგეთის გემებსაც აღარ მისცემენ ნებას კვლავ ისარგებლონ ბონკონგის ქვა-ნახშირითა, რაც მოსალოდნელის ომისათვის მიუცილებელს საჭიროებას შეადგენს.

ჩინეთის გაზეთები იწერებინ, რომ მეროპის სახელმწიფოთა წარმომადგენლებმა ჩინეთის სატახტო ქალაქს პეკინში გადაწყვიტეს შეკრება და მოლაპარაკება იმ ღონისძიების მოსაპოვებლად, რომლითაც შეიძლება აღდგეს მორიგება საფრანგეთისა და ჩინეთისა.

ინგლისი. ინგლისმა ახალს პირს ჩააბარა მმართველობა თვისის სამფლობელო ინდოსტანისა. ეს პირია ლორდ ლიუჩერინი, რომლის დანიშნებას ინდოსტანის ვიცე-კოროლად ძლიერ სასარგებლოდ რაცხვენ ინგლისში. ლორდ ლიუჩერინი დაახლოებით მცოდნეა რუსის პოლიტიკისა. ინგლისის სამფლობელოს ინდოსტანს საზღვრენ რუსეთის სამფლობელონი და ამის გამო, ვინიციობაა, შემთხვევა რამ იქნეს, დიდად გამოსადეგი იქმნება რუსის პოლიტიკასთან გაცნობილი კაცი. — მაგრამ ამ გარეშე პოლიტიკის გარდა — დიდის სიფრთხილით მოქცევა მართებს ახალს ვიცე-კოროლს ინდოსტანის შინაგან პოლიტიკისაც. ინდოსტანი ეხლა ის აღარ არის, რაც აღრე იყო, სწერს გაზ. „დალა ნეუსი“. ოითქმის ყოველივე მზივ შეგნებული შეიქმნა ეს ქვეყანა და მასში მცხოვრებთ ეხლა ისე ვეღარ მოეპოვები, როგორაც დამონაგებულ ხალხსა ძნელია, რომ ერთსა და იმავე დროს დაკმაყოფილდეს ამ ხალხის მოთხოვნილება და მისი მფლობელის, ინგლისის, სურვილითაც ხელმძღვანელობდეს. ეს ვერ შესძლოა ლიუჩერინის წინა-მოდგილემ რიზონმა და ვადაზედ აღრე დათხოვნილ იქმნა თანამდებობაში.

ინდოსტანელებისაგან მადლობა და პატივისცემა გაჰყვა რიზონს და მთავრობისაგან კი, ინდოსტანში მცხოვრებ ინგლისელებს ჩაბეზღების წყალობით, სამღურავი.

თუმცა ინგლისის ძორაოლევის სახალისი მცველები ვამარაველეს, მაგრამ ძორაოლევა იმდენად შეაშინა ამ უკანასკნელ ხანებში ვილაც საეკეო პირების ხშირად ავლა-ჩამოვლამ სახალისი მახლობლად, რომ განზრახვა აქვს მომავლის დღესასწაულების შემდეგ ოსბორნიში გადავიდეს, კუნძ. შაიტზე.

ლორდთა პალატის ერთს წევრს განუცხადებია, რომ პარლამენტის მო-

მეალ სწომებზედ ის მიაკცევს პალატის ყურადღებას სოციალიზმის გავრცელებას ინგლისში. ეს წევრის განზრახვა რაკი განხორციელდა, რამდენიმე კუვირს სოციალისტებისას გადაუწყვეტიათ შეადგინონ დაწერილებითი ცნობანი თავიანთ შეძლება — ძალაზე, განმარტონ პროგრამა თვისს მოქმედებათა, ყოველივე ეს წარუდგინონ ხსენებულს წევრს და სთხოვონ მას გადასცეს ყველა ეს ცნობანი თავის ამხანაგებს პარლამენტში.

ხალხური ლამაზი

კახეთში გაგონილი.

I

შამილი ვადმოერევა

პირველ მკათათვის დღესაო, სახლებსა სწვავენ და დაგვენ, მაჟ-კაცებს სკრიან ყელსაო.

ძალი და რძალი წაასხეს —

ბადაუყენეს მთებსაო: შერევენ ერთსა საყდარში, ბამოუყეტენ კარსაო.

ბელადი ეუბნებოდა:

— მე გიბელადეთ დღესაო, საბელადოს გამოგართმევთ, შიგ ამოვარჩევ ერთსაო.

შევიდა გამოარჩია,

ლამეს ანათებს ბნელსაო: — შენი ჭირიმე ლამაზო, ნუ მოიგონებ ძმებსაო, ქელთამდინ ფულოთ აგავსებ, ბარს შემოგაყრი ვერცხლსაო!

— შე წყულო, ლეკის შეილო, მე როგორი სიტყვა გაქვსო? ..

ძმებსა დამიჭერ ყელები, მამას დამიკარ ხრმალიო, როგორ არ მომაგონდება მაჟ-კაცი ჩემი ქმარიო?!

II

ასე ჰგონია ლუმანსა — არცა ხენენ, არცა სთესვენო, არცა უბიათ ხარები, არცა კალოსა ლემვენო.

III

ძამბერი წევს და იკონხის, ოთხის ამინდი ჰგონია, ლაფში დაფლოული ურემი — შინ მიტანილი ჰგონია.

VI

დასხდებიან ჩენი მტრები ჩვენსას რასმე განაგებენ, ჩვენზედ ამოღებულს ხრმალსა ხელ უუღმა ჩააგებენ.

ცელეკრები

(„ხრდილეკეთის საკეტისი“)

დეკემბრის 12.

კამარბ შრბი. როგრც ისმის, სა მკვიდროებზე დადგენილის გადასახადის წესი უნდა შეიცვალოს. თუ რომ შემკვიდრენი ვერ შესძლებენ გადასახადის ზღვევას, იმ შემთხვევაში ხვედრი გადასახადი სამკვიდროდამ იქმნება ადებელი.

ეს. კამარბ. უწყუბანი იწერებინ, მგებიანო, რომ მიდებულ იქმნეს ზომები კატორგამი გაგზავნილ ავანსების გაქცევის წინააღმდეგ.

ოღმსა. სმირნაში არსებული აქციონერთა გამხანია აგებს რეზერვუარებს ბაქოს ნავთისათვის, რომ აქედამ გაგზავნოს შემდეგ ოსმაღეთის, საბერძნეთის და ეგვიპტის ნავთ-სადგურებში.

ცნობანი

სამკურნალოში, რომელიც თბილისის მრქალაქეთ დასსეს სასსკრად 4 აპრილის 1866 წლისა, ავად-მყოფნი მიიღებინ დიდის 8 საათიდან 12 საათამდინ.

ყოველ დღე მიიღებენ ამ სამკურნალოში ავად-მყოფებს შემდეგი ექიმები: ტერ-გრეგორიანცი — 8 საათიდან 9 საათამდინ. საბუიო, სხაქუბო და სხაბაგუბო ავადმყოფობის საწამლეულად; ადამიანცი — 9-დან 10-სათამდე შინაგან და ნეკრუელ ავადმყოფობათა საწამლეულად; ბენკლევესკი — 10—11 საათამდე. — სხირურგო, სასიფილისო ავადმყოფობის წმელობისათვის და აგრეთვე კბაღისა და ყურის ტკივილის საწამლეულად; შტემბორსკი 11—12 საათამდე სიფილისისა და სხეულზე გამყოფილი მუწუკების წმელობისათვის. ამას გარდა გარადღევინი ორშაბათობით 9—10 საათამდე შინაგან ავადმყოფობათა წმელობისათვის; კორონა ორშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით შინაგან ავადმყოფობათა წმელობისათვის 10—11 საათამდე; მინკვირი სამშაბათობით და შაბათობით 11—12 საათამდე თვალის ტკივილის საწამლეულად; კრასნოგლიადოვი ორშაბათობით და შაბათობით 10—11 საათამდე შინაგან ავადმყოფობათა წმელობისათვის; ვოლტსონი კბაღის ტკივილის საწამლეულად მიიღებს თავის სასლში ყოველთვის დარბ ავადმყოფებს, რომელთაც სამკურნალოდამ ბაჩათი ექმნებათ.

საავადმყოფოს დირექტორი ბ-ნი მკამიშვი ამით აცხადებს, რომ ქ. თბილისის მოქალაქეთა მიერ გარემე მოსიარულე ავადმყოფთათვის დაარ-

სებულს საავადმყოფოში 1866 წლის აპრილის 4-ის მისაღებობად შემოღებული არის მკურნობთა მელაგობისათვის ლამამობით მორიგად ყოფნა ბბ. ექიმთა და ბებიათა.

ამიამი:

არშთინიანი, ორშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით.

კორონა, სამშაბათობით და შაბათობით.

მელიძ-შარსაღანოვი, ოთხშაბათობით და პარასკევობით.

ბამიამი:

ფილჩაკოვისა, სამშაბათობით.

ბაზინოვისა, ორშაბათობით, და პარასკევობით.

სტაშანოვისა, ოთხშაბათობით და შაბათობით.

ლომონსა. ხუთშაბათობით და კვირაობით.

მაზანდა

ხორაგისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ლუქნებში და ხელდა-ხელ 1 დეკემბრიდან 16 დეკემბრამდე 1885 წ.

გამომცხვარი ზური რუ-სეთის ფუჭვილისა — 1 გირ. 5 კ.

აქაურის ფუჭვილისა: ბირ-კელის ხარისხისა — 1 გ. 2 1/2

მეორისა — 1 გ. 2 კ.

იმავე ფუჭვილ. თორხეში გამომცხვარი:

ბირკული ხარისხისა — 1 გ. 4 1/2

მეორისა — 1 გ. 3 კ.

მესამისა — 1 გ. 2 1/2

ჭვაკის-მამი ზური:

ბირკული ხარის. ლავში 1 გ. 4 1/2

მეორის ხარის. ლავში 1 გ. 3 1/2

მესამისა — 1 გ. 3 კ.

ძრახის ხარისცი:

ბირკულის ხარისხისა — 1 გ. 7 კ.

მეორისა — 1 გ. 6 კ.

სუგა — 1 გ. 14 კ.

ტხვრის ხარისცი — 1 გ. 7 კ.

დორის ხარისცი:

ბირკულის ხარისხისა — 1 გ. 7 კ.

მეორისა — 1 გ. 6 კ.

რკინის ზუა

თბილისიდან ბათუმისკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით

თბილისიდან მარტო ხაშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუაღლის უკან.

თბილისიდან ბაქოსკენ 10 საათზედ და 45 წამ. დილით.

(სამშაბათობით და შაბათობით საჩქარო 10 ს. 58 წ. ღამ.)

ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუაღლ. უკან.

ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ

5 საათზედ და 20 წამ. შუაღლის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ

8 საათ. დილით.

ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილით.

ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის

10 საათზედ და 25 წამ. ღამით.

მარტო ხაშურიდან მომავალი თბილისში შემოდის

8 საათზედ დილით.

ბაქოებში მომავალი შემოდის... 2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან.

განცხადებანი

გამოვიდა და ისყიდება

კლისო

მოთხრობა ჩვენსეთ ცხარეებდგან... თხზულება

ა. მ. მარხუბარიძისა.

ფასი 25 კაპ.

ისყიდება თბილისში: გრიჭოვკის... წიგნების მაღაზიაში და ანკრუნისუელს...

ბ. ილურიძესთან; ახალციხეს: ბ. 6. ალექსევე მესხივეთან;

ბეჭდებს და ამ მოკლე სახში გამო... ამავე ავტორის თხზულებანი:

00000000000000000000000000000000

რვაულები

ქართული წერილობითი, სახმა... რებელი ბოგებშვილის დედან-

00000000000000000000000000000000

ОБЪ ИЗДАНИ ВЪ 1885 ГОДУ ЖУРНАЛА

„ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРЕНИЕ“

(ГОДЪ ПЯТЫЙ)

Журналъ, какъ и прежде, будетъ выходить по четвергамъ, въ размѣрѣ отъ 1 до 2 печатныхъ листовъ, по слѣдующей программѣ:

- I. Статьи по всѣмъ вопросамъ, вытекающимъ изъ теории права и судопроизводства. II. Перечень, изложение и обсужденіе важнѣйшихъ распоряженій и узаконеній правительства. III. Судебная хроника: а) отчеты о засѣданіяхъ въ судахъ, преимущественно Кавказскаго края, и б) особенно интересныя рѣшенія Кавказскихъ гражданскихъ судовъ по вопросамъ права и судопроизводства, вызваннымъ мѣстными особенностями края. IV. Корреспонденціи юридическаго содержания. V. Краткіе отчеты о новыхъ книгахъ юридическаго содержания (Обзоръ юридической печати и библиографія). VI. Смѣсь (разныя извѣстія). Случаи изъ судебной жизни и практики. VII. Тезисы и текстуальное изложение кассационныхъ рѣшеній: а) департаментовъ сената и б) Тифлисской судебной палаты. VIII. Извлечение изъ приказовъ о важнѣйшихъ назначеніяхъ по вѣдомству юстиціи. IX. Судебный указатель. Резолюціи Тифлисской судебной палаты по дѣламъ апелляціоннымъ и кассационнымъ. X. Объявленія—казенныя и частныя.

Выполнивъ, по возможности, свои прошлогоднія обѣщанія предъ читателями, редакція „Юрид. Обзор.“ постарается приять своему журналу въ будущемъ году еще большій интересъ, при содѣйствіи многихъ и нѣкоторыхъ новыхъ сотрудниковъ.

Кромѣ статей общаго юридическаго характера по вопросамъ гражданскаго и уголовнаго права, межевымъ, нотаріальнымъ, судебно военнымъ и пр., а также о внутренней жизни кавказскихъ судовъ и о вопросахъ дня, — въ 1885 г. будутъ помѣщены: грузинскіе законы царя Вахтанга, съ необходимыми предисловіемъ и примѣчаніями, и продолжены изслѣдованія законовъ: армянскихъ—по Мхитару Гошу, еврейскихъ—по Маймониду, мусульманскихъ, собственно Кавказскихъ народностей ихъ адаты и пр.

У С Л О В Я П О Д П И С К И :

Редакція и администрація журнала (для пріема подписки, объявленій и розничной продажи)—Тифлисъ, Соловская ул., д. вн. Меликова. Подписная цѣна на журналъ, съ доставкою и пересылкою: на годъ—10 р.; на 6 мѣс.—6 р.; на 3 мѣс.—3 р. 20 к.; на 1 мѣс.—1 р. 25 к. Разсрочка въ платежѣ денегъ допускается—для годовыхъ подписчиковъ: при подпискѣ 4 р., въ мартѣ и апрѣлѣ по 3 р., и для полугодовыхъ:

при подпискѣ 3 р. и черезъ два мѣсяца еще 3 р. Для гг. студентовъ плата 8 р., полугод вая—5 р. Желающіе приобрести журналъ за прежніе года, уплачиваютъ: за 1881 г.—8 р. 20 к. и за всѣ послѣдующіе по 10 руб. за годовой экземпляръ. При перемѣнѣ адреса вносятъ 40 к. За объявленія, казенныя и частныя—строка петита 10 коп., 1/2 страницы 3 р. 25 к., цѣлая стран. 6 руб 50 коп.

При доставленіи въ редакцію „Юридическаго Обозрѣнія“ экземпляра юридическаго сочиненія, о немъ будетъ данъ отчетъ и сдѣлана публикація.

Подписчики „Юрид. Об.“ имѣютъ право на полученіе, черезъ редакцію, свидѣній о положеніи ихъ дѣлъ въ Тифл. судеб. учрежд.—въ текстѣ журнала безвозмездно, а письменныя и телеграфныя—по соглашенію съ ред. журнала.

Редакторъ-издатель А. С. ФРЕНКЕЛЬ

(7—5).

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ГАЗЕТУ „ТИФЛИССКІЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ“

НА 1885 ГОДЪ

(ВОСЬМОЙ ГОДЪ ИЗДАНІЯ)

У С Л О В І Я П О Д П И С К И :

Въ Тифлисъ, съ доставкою на домъ, 3 руб. На годъ. Иногороднымъ съ пересылкою. . . 4 руб. 20 к. Цѣна отдѣльнаго номера газеты 3 коп.

Подписка принимается исключительно въ конторѣ редакціи „Тифлисскихъ Объявленій“, на Барятинской улицѣ, въ домѣ Ротина (бывшій Бѣлаго), ежедневно, кромѣ воскресныхъ и праздничныхъ дней, съ 10 ч. утра, до 2 час. пополудни, и съ 5 до 8 час. вечера.

Иногородные адресуютъ свои требованія въ Тифлисъ, въ редакцію газеты „Тифлисскія Объявленія“. Редакторъ-Издатель Т. Б. Поповъ.

(3—1)

მომხადება და გასყიდვა ხსენებულის წასამელის წამლისა, რომელიც არა ვითარი კაცის ჯანისათვის მავნებელი ნაეთიერება არ ურევია, ნება — დართულია მოსკოვის საეკიმო მმართველობისაგან საერთო სავაჭრო წესით.

შენი პერუენელ საბალზამო მცენარეთაგან, ღიღის ხნიდამევე ყველა ქვეყნებში ცნობილი საშუალება.

სომრის და ლამაზის წამლის განსაზღვრულად. შენი, რომელსაც ამხადებენ პერუენელ მცენარეთაგან, როგორც ვიცით, ზოგიერთა თმის საზრდელ და თმაზე წასამელ წამლების არევით, იღებთ შესანიშნავს თვისებას წვერის თმის ძირის გამაგრებისთვის და საკვირვლად სწრაფად ეხმარება მის ზრდას.

ეს საშუალება ისეთი ნამდვილი საშუალებაა, რომ პერუენის ხმარებით თვით ახალ-გაზდა ემაწვილებსაც კი რამდენსამე კვირის შემდეგ, ეხრდებათ მშვენიერი და ხშირი წვერი.

მრავალი სამაღლობელი წერილები. მოწმობენ განსაკვირვებელს მოქმედებას, ფასი შუშისა 1 მან. 50 კაპ. ზაგზენით ისყიდება რუსეთის ყველა სააფთეკო მაღაზიებში. შმათერესი დებო ამიერ—კავკასიისათვის თბილისში საზოგადოება სააფთეკო საქონელითა და მასლით ვაჭრობასა და მისი განყოფილება ბაქოში. II. 19,475.

(10—5)

საუკეთესო საშუალება აქამოდე ცნობილ საშუალებათა შორის.

შეკრალ სწყვეტავს ყოველ-გვარ შინაური მწერს, როგორც მაგ. შრიკინებს, პრუსაკებს, ბაღონიჯოებს, რწყილებს, ჯიანჭველებს, ნამის კიებს და სხვ.

არ შეიცავს არავითარ კაცის ჯანისათვის მავნებელს ნიეთიერე ბას. რომ არავინ არ მოახერხოს თავად მიითვისოს ამ წამლის გამოგონება, გთხოვთ მიაქციოთ ყურადღება გამოგონის ხელის-მოწერას, რომელიც ამ „რამაშკა ბუჩქლის“ ყველა კოლოფზეა.

ფასი კოლოფისა 75 კაპ. და 40 კაპ. ისყიდება თბილისში ყველა რუსეთის საუკეთესო მაღაზიებში. შმათერესი დებო ამიერ—კავკასიისათვის არის თბილისში „საგ კასიის საზოგადოება სააფთეკო საქონელით ვაჭრობასა და მისი განყოფილებაში ბაქოს. II. 19,485

(25—5)